

XVI. Confirmatur, quod si non tribuimus humanitati omnipotentiam ratione unionis, non recte explicantur loca sacræ Scripturæ, et sanctorum patrum affirmantium Christo ut homini datam fuisse omnipotentiam; ergo habuit anima Christi omnipotentiam simpliciter. Antecedens probatur, quia si quando dicimus: Hic homo (demonstrato Christo) est omnipotens, non tribuimus omnipotentiam humanitati, solum erit idem atque dicere: Deus est omnipotens; ergo nihil dicimus esse communicatum humanitati ad operandum, et consequenter non salvantur recte loca sacræ Scripturæ, et sanctorum.

XVII. Respondetur, quod omnes illi sancti intelligendi sunt eodem modo atque loca supra explicata sacræ Scripturæ.

XVIII. Ad confirmationem respondetur negando antecedens, et ad probationem dico, quod multum tribuimus humanitati dignitatis, et excellentiæ, eo quod unita sit divino Verbo personaliter, nam ex eo prædita fuit anima Christi plurimis donis supernaturalibus, ut supra vidimus. Assumpta est etiam ut instrumentum divini Verbi ad insignia opera facienda; habere autem omnipotentiam simpliciter in se ipsa non est dignitas ejus, si quidem ut diximus est omnino impossibile.

XIX. Tertio arguitur: Nam anima Christi acquisivit divinum esse subsistentiæ, et existentiæ per unionem hypostaticam; ergo etiam acquisivit divinum posse. Probatur consequentia generaliter, nam teste Aristotele potentia operandi sequitur ad esse, et idem videtur asserere D. Thomas in hoc articulo, ubi ait, quod operatio sequitur naturam, et consequenter esse naturæ. Deinde probatur consequentia specialiter, quia esse subsistentiæ, existentiæ, aut complent rationem agendi, aut sunt

conditiones requisitæ ad operandum: ergo cum posse illud animæ Christi procedat ab esse illimitato, et infinito, erit etiam illimitatum, et infinitum, atque adeo anima habebit omnipotentiam simpliciter.

XX. Respondetur negando consequentiam, et ad primam probationem ejus dico, quod potentia non sequitur ad existentiam, nec ad subsistentiam, sed ad essentiam et naturam rei, quemadmodum propriæ passionis non sequuntur ad existentiam, sed ad essentiam secundum rationem specificam sui, unde actiones procedentes ex potentia habent particularem speciem desumptam ex ipsa potentia secundum rationem specificam, non vero secundum esse existentiæ. Quapropter licet in Christo sit unicum esse, ut dicit D. Thomas infra quæstione XVII, nihilominus potentia operativa humanitatis consequitur ad rationem specificam naturæ humanæ, atque adeo sicut ipsa natura humana finita est, et limitata per certam differentiam ad speciem, sic etiam et potentia ejus.

XXI. Ad secundam probationem dico quod quamvis forma participet complementum ad agendum ex ipsa existentia, tamen perfectio actionis non sequitur naturam existentiæ secundum se, sed quatenus participatur in ipsa forma, quæ est immediatum principium operandi; nam existentia solum est principium remotum, et sic non constituit potentiam aliquam, sed actuat potentias subjecti. Unde licet in Christo reperiatur existentia infinita, non inde potest inferri quod constituat potentiam infinitam in humanitate, quia communicatur talis existentia secundum capacitatem naturæ humanæ, et potentiarum ejus, et sic operatio humanitatis erat finita in esse physico.

XXII. Quarto arguitur: Quia divi-

num Verbum erat principium radicale omnium operationum quas humanitas Christi exercebat; ergo etiam potentia ad tales operationes radicabatur in Verbo divino, atque adeo ab illo habebit esse omnipotentiam simpliciter. Confirmatur, quia ex eo habebant operationes Christi infinitum valorem, quia procedebant a supposito infinito in esse physico; ergo potentia ad tales operationes erat infinita. Patet consequentia, quia dignitas actionum ex potentia a qua procedunt desumi debet.

XXIII. Ad quartum argumentum facile respondet Suarez disp. xxxi, sectione prima, videlicet, quod suppositum divinum non habet se sicut principium physicum actionum humanitatis, neque physice concurrat ad illas: juxta quam doctrinam nullam habet vim argumentum. Hæc tamen doctrina falsa est, nam suppositum divinum in omnibus gerit vicem suppositi humani; at suppositum humanum si ibi esset physice, concurreret ad operationes, sicut in nobis contingit: nam illud axioma commune: Actiones sunt suppositorum, debet intelligi physice.

XXIV. Ad confirmationem respondetur, quod valor operationum Christi Domini infinitus est, ex eo quod a divino supposito procedebant; hæc autem infinitas solum est in genere moris, non vero in esse physico; in isto enim genere perfectionem finitam habebant, secundum quod a potentiis creatis, et finitis ipsius humanitatis proxime eliciebantur.

XXV. Quinto arguitur impugnando rationem D. Thomæ, et in primis impugnatur major, videlicet, quod virtus activa cujuscumque rei sequitur ad formam ejus. Contra, quia sunt multæ formæ, quæ nullam habent virtutem activam, ut

relatio, et quantitas: item sunt multæ potentia, quæ ab extrinseco proveniunt, ut potentia calefactiva in aqua provenit ab igne: item in divinis potentia generativa est in patre; hæc tamen potentia non sequitur ad divinam naturam, alias esset in omnibus tribus Personis, sicut est natura divina; ergo fundamentum rationis D. Thomæ nullum est.

XXVI. Sexto arguitur contra aliud fundamentum rationis, videlicet, quod quia natura humana est finita, non potest habere omnipotentiam. Contra, nam stante limitatione humanæ naturæ communicatur illi divinum esse; ergo etiam communicari poterit omnipotentia. Patet consequentia, quia sicut anima finita est in esse, ita etiam in virtute operativa; sed non obstante primo communicatur ei esse infinitum; ergo etiam posse infinitum.

XXVII. Septimo contra totam rationem: Nam D. Thomas ideo negat omnipotentiam simpliciter animæ Christi, quia habere illam est proprium Dei. Contra, quia sicut est proprium Dei omnipotentia, ita etiam est proprium Dei existere divinum, et cognitio clara sui ipsius; sed istæ proprietates communicantur naturæ humanæ salva ejus essentia: ergo etiam communicari poterit omnipotentia, quamvis sit propria Dei. Minor patet in mysterio incarnationis, et in beatis.

XXVIII. Octavo: Nam unio hypostatica non solum efficit personam gratam, et sanctam, sed etiam carnem Christi, eo quod deitas est essentia omnipotentia; ergo ex vi unionis deitatis cum humanitate anima Christi redditur etiam omnipotens.

XXIX. Ad quintum respondetur, quod illud fundamentum accipi debet in sensu accommodato, hoc est, quod ubicumque est potentia acti-

va, sequitur ad naturam, et formam tamquam ad primum agendi principium; non autem per hoc dicitur, quod ad omnem formam sequatur potentia activa, nam multæ sunt formæ, quæ non sunt datæ ad operandum, utpote quæ passivæ sunt. Intelligitur etiam fundamentum D. Thomæ de potentiis formaliter fluentibus ab essentia, non vero de extrinseco advenientibus, licet universaliter intelligi possit sic, quod ubicumque est potentia activa, ibi etiam est aliqua forma ad quam per se sequatur, et ita est calor in aqua.

XXX. Ad illud autem quod de potentia generativa in divinistangitur in fine argumenti, dicimus etiam illam potentiam generativam sequi ad divinam naturam, et essentiam non secundum se, sed prout est in patre, de quo latius in materia de Trinitate tomo ultimo, prima parte diximus.

XXXI. Ad sextum respondetur negando consequentiam; nam licet omnia attributa sint propria naturæ divinæ, est tamen magna diversitas, quod quædam licet dicant perfectionem, non tamen explicant modum, quo talis perfectio est in Deo, ut justitia, et bonitas: et hujusmodi est esse divinum; unde omnia ista communicabilia sunt creaturis. Omnipotentia autem non solum dicit perfectionem infinitam, sed etiam modum, quo talis perfectio est in Deo, scilicet infinito modo, atque adeo nulli creaturæ communicabilis est.

XXXII. Si contra arguas: Quia communicari potest animæ Christi scientia infinita, ita ut cognoscat ea, quæ Dei proprium est nosse; ergo etiam omnipotentia, quæ Dei propria est, respondetur primo negando antecedens, non enim communicari potest alicui creaturæ cognitio omnium rerum possibilium,

alias enim comprehenderet divinam essentiam, ut recte intulit D. Thomas 1 part. quæst. xiv, et nos supra late explicavimus agentes de scientia beata animæ Christi. Secundo, respondetur negando consequentiam, ad plura enim se potest extendere cognitio creaturæ ad quæ non potest se extendere ejus potentia, quia cognoscere potest seipsam, non autem facere.

XXXIII. Ad septimum respondetur, juxta solutionem supra datam, quod omnipotentia non solum dicit infinitatem, sed etiam modum, quo est in Deo, atque adeo communicari nequit alicui creaturæ, quia in illa deberet recipi inferiori modo, scilicet ad modum recipientis, et consequenter non esset omnipotentia.

XXXIV. Sed contra hoc arguitur: Nam in hoc nulla datur differentia inter omnipotentiam, et reliqua attributa; ergo solutio est nulla. Antecedens probatur, quia existere divinum, et bonitas, et justitia, quæ propria sunt Dei, licet sint communicata creaturis, non tamen sunt in illis cum illo modo, quo sunt in Deo: hoc enim implicationem involvit; ergo etiam omnipotentia, quamvis sit propria Dei, ut communicetur creaturæ non est necessarium, quod sit in creatura eo modo quo est in Deo.

XXXV. Respondetur, quod si de re ipsa loquamur non est dubium quin nullum Dei attributum communicari possit creaturis eo modo, quo in Deo est, ita ut creatura sit ab intrinseco infinite sapiens, aut ipsa sapientia, et justitia, et sic etiam nequit habere omnipotentiam. Cæterum differentia, quæ versatur inter illa attributa, et omnipotentiam est, quod ex vi terminorum illa attributa non explicant modum, quo sunt in Deo, et sic convenire possunt creaturis, quamvis analogice. At

omnipotentia simpliciter necessario dicit modum infinitatis circa omnes posibles effectus, et modos ipsorum, quare implicat creaturæ communicari. Existere etiam divinum quando communicatur humanitati media unione hypostatica, non communicatur sic, quod faciat humanitatem infinite existentem quasi ab intrinseco, et ex sua ratione, sed solum terminat extrinsece naturam humanam, et ideo communicatur illi divina existentia supponendo in omnibus vicem existentiam propriam. Omnipotentia vero non potest sic communicari, quia qui habet omnipotentiam simpliciter, ab intrinseco debet illam habere, et sic repugnat communicari animæ Christi.

XXXVI. Ad octavum respondetur negando consequentiam, et datur optima disparitas: nam ex hoc, quod natura humana terminatur a supposito divino cum ex se sit capax gratiæ, efficitur ut ipsa natura congrue ametur propter illam rationem supernaturalitatis illi communicatam, videlicet esse unitam Verbo. Si enim per Filium totum genus humanum amatur, quanto magis propter illum amabitur natura illa hypostatice unita Verbo? Unio autem causat sanctitatem illam humanitatis per terminationem in ratione personæ. Omnipotentia vero si communicaretur humanitati, deberet uniri illi tamquam forma, seu potentia, quia ut dicitur in secundo de anima, id quo operamur debet se habere ut forma; Deus autem nequit uniri naturæ humanæ ut forma ejus, atque adeo sicut non potest uniri ut intellectus, aut voluntas, nec etiam ut omnipotentia.

XXXVII. Aliqui disputant in præsentia, an saltem omnipotentia in ratione instrumenti communicata fuerit humanitati Christi. Sed ad hoc breviter dico omnipotentiam simpli-

citer non potuisse communicari humanitati Christi, etiam ut instrumentum, cum nullum possit assumi ad creandum, vel annihilandum, ut late diximus tomo ultimo, prima parte, disp. xviii, art. iv. Potest autem dici, quod habet omnipotentiam instrumentaliter secundum quid, quia ad infinitos effectus se potest extendere, justificando infinitos homines, ut sacramenta, et excellentiori modo, quam illa. Determinato jam quod omnipotentia simpliciter nequit communicari animæ Christi, restat inquirere, an saltem secundum limitationem circa aliquod particulare genus communicetur.

ARTICULUS II.

Utrum humanitas Christi in ordine ad opera miraculosa vere habuerit virtutem, et concursum physicum; an solum moralem?

I. Pro intelligentia tituli, et eorum, quæ a nobis dicenda sunt, aliqua prænotare necesse est. Primo, quod omnia illa, quæ de anima Christi in hac parte dicuntur, extendenda sunt ad totam humanitatem ejus proportionabiliter, cum operetur virtute divina, et non propria: secundo, quod nomine potentiæ ad immutandam creaturam, intelligimus in præsentia virtutem executivam miraculorum, et transmutationum, quæ a Christo fiebant in ordine ad finem incarnationis: tertio, supponendum est Christum de facto fecisse multa miracula, non solum ratione divinitatis, sed etiam ratione humanitatis, ut ex ipsa evangelica historia aperte colligitur. Nam Matthæi nono dicitur: *Glorificabant Deum, qui dedit potestatem talem hominibus*: et Lucæ vi: *Virtus de illo exibat, et sanabat omnes*: et in Concilio Ephesino canone xi